

íróóóÉőÉőá

A Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Szegeden, 2018. június 28. napján tartott fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t:

A költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt I.rendű vádlott neve ellen indított büntetőügyben a **Gyulai Törvényszék** 2017. május 9. napján kihirdetett **13.B.394/2016/44.** számú ítéletét

m e g v á l t o z t a t j a:

A folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségének minősített cselekményt **2 rendbeli - egy esetben folytatólagosan elkövetett - hamis magánokirat felhasználása vétségének** (Btk. 345. §) minősíti.

A szabadságvesztés tartamát **5 (öt) évre súlyosítja.**

I.rendű vádlott neve vádlottal szembeni **vagyoneklobzásra** vonatkozó rendelkezést **mellőzi.**

Egyebekben az elsőfokú ítéletet **helybenhagyja** azzal, hogy a költségvetési csalás büntettének jogszabályi alapja helyesen Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont **1. és 3. fordulat**, (5) bekezdés b) pont **2. fordulat.**

Az első fokú eljárás során felmerült, I.rendű vádlott neve vádlott által fizetendő bűnügyi költség összege helyesen: **340.550.- (háromszáznegyvenezer-ötszázötven) forint.**

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság I.rendű vádlott neve vádlottat költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont] és folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétsége (Btk. 345. §) miatt halmazati büntetésül 4 év szabadságvesztésre, 4 év gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól és 4 év közügyek gyakorlásától eltiltásra ítélte. A szabadságvesztést börtönben rendelte végrehajtani azzal, hogy I.rendű vádlott neve vádlott a szabadságvesztés büntetés legalább kétharmad részének kitöltését követő nap bocsátható feltételes szabadságra. I.rendű vádlott neve vádlottal szemben 104.362.194.-Ft erejéig vagyoneklobzást rendelt el, és kötelezte a vádlottat az elsőfokú eljárás során felmerült 340.320.-Ft bűnügyi költség megfizetésére.

A törvényszék ítélete ellen ellenérdekű fellebbezések kerültek bejelentésre. Így az ügyész I.rendű vádlott neve vádlott terhére hosszabb tartamú szabadságvesztés büntetés kiszabása érdekében jelentett be fellebbezést, I.rendű vádlott neve vádlott enyhítés érdekében, míg védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés érdekében fellebbezett.

A fellebbviteli főügyészség az ügyész által bejelentett fellebbezést módosítva tartotta fenn. A súlyosítás érdekében bejelentett fellebbezést hosszabb tartamú szabadságvesztés, hosszabb tartamú

közügyektől eltiltás és hosszabb tartamú foglalkozástól eltiltás érdekében bejelentettként tartotta fenn. Észrevételezte, hogy az elsőfokú bíróság tévesen minősítette 1 rendbelinek a hamis magánokirattal kapcsolatos bűncselekményt, és annak megnevezése során is téves megnevezést alkalmazott, az álláspontja szerint helyesen 2 rendbeli folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségként minősül. Indítványozta az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás kiegészítését az elkövetés helyével, illetőleg a tényállás I/a. pontjának pontosítását a cégbejegyzés időpontjának tekintetében. Indítványozta továbbá a jogi indokolás több ponton történő kiegészítését is, valamint a többszörös halmazat további súlyosító körülményként történő értékelését a megváltoztatott minősítésre figyelemmel.

Összességében az első fokú ítélet megváltoztatására tett indítványt az ügyészség oly módon, hogy az ítélet tábla I.rendű vádlott neve vádlott cselekményét 2 rendbeli a Btk. 345. §-ába ütköző folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségének minősítse, a szabadságvesztés, a közügyektől eltiltás és a gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltás tartamát súlyosítsa, egyebekben pedig az első fokú ítélet egyéb rendelkezéseit hagyja helyben.

A védő a fellebbezés indokolásában a felmentés és enyhítés érdekében bejelentett fellebbezését akként módosította, hogy azt elsődlegesen hatályon kívül helyezés érdekében bejelentett fellebbezésként tartotta fenn. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság olyan eljárási szabálysértést vétett, amely az ítélet megalapozottságát is érinti, figyelemmel arra, hogy az elsőfokú bíróság nem ismertette az ítéletben hivatkozott bizonyítékok közül **tanú neve1**, **tanú neve2**, **tanú neve3**, **tanú neve4**, **tanú neve5** és **tanú neve6** nyilatkozatait, valamint **tanú neve7** tanú adóhatóság előtt tett nyilatkozatát, **tanú neve8** tanú adóhatóság előtt tett nyilatkozatát és **tanú neve9** tanú adóhatóság előtt tett nyilatkozatát, valamint az **jogi személy neve1** részéről megküldött tájékoztatást, és **tanú neve10** adóigazgatási eljárásban tett nyilatkozatát. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem csupán a bizonyítás törvényességét sértette, hanem ezáltal a vádlottat a védekezéshez fűződő jogában is korlátozta. Álláspontja szerint a védelem által előterjesztett bizonyítási indítványokat a törvényszék ésszerű indokok hiányában utasította el, ily módon is korlátozva I.rendű vádlott neve vádlott védelemhez fűződő jogát.

Sérelmezte továbbá, hogy a védelem által megbízott **szakértő neve1** magánszakértő meghallgatása nélkül foglalt állást szakkérdésben az elsőfokú bíróság, valamint azt is, hogy a bíróság nem tette lehetővé a tárgyalásról készült hangfelvétel védelem általi megismerését.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás nincs kellően felderítve, illetve az releváns kérdésekben hiányos. Ezzel összefüggésben sérelmezte, hogy a törvényszék I.rendű vádlott neve vádlott ezzel kapcsolatos nyilatkozatát figyelmen kívül hagyva azt állapította meg, hogy a **jogi személy neve2** Kft.-n, majd annak jogutódján, a **jogi személy neve3**-n keresztül a vádlott gépjármű kereskedelemmel foglalkozott. Álláspontja szerint ez egy téves álláspont volt, hiszen I.rendű vádlott neve vádlott valójában bizományosi szerződéseket kötött, figyelemmel arra, hogy a szerződéseket tartalma, és nem megnevezése alapján kell értékelni. Kifogásolta továbbá, hogy nem lett kellőképpen felderítve az sem, hogy az érintett cégek bankszámlájáról az utalásokat ténylegesen ki végezte.

A védő álláspontja szerint a törvényszék által megállapított tényállás több ponton iratellenes, hiszen véleménye szerint az a tény, hogy **tanú neve11** tanú fonetikusán ugyan, de le tudta írni a **jogi személy neve3** Kft. cégnevét, azt támasztja alá, hogy pontosan tudatában volt a cégvásárlásnak, illetőleg arról, hogy pontosan milyen cégről is van szó. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság

iratellenesen hivatkozott az ítéletben arra, hogy dr. **tanú neve12** és dr. ... tanúkhöz a védelem részéről nem érkezett kérdés, hiszen ezt a védő a 2017. január 13. napján a bíróságra benyújtott beadványában már megtette. Álláspontja szerint iratellenesen rögzítette a törvényszék mind azt, hogy I.rendű vádlott neve vitte a számlákat **tanú neve13** könyvelő irodájába, mind azt, hogy **tanú neve13** csak az ügyvezető személyes közreműködésével tudta megszüntetni az ügyfélkapu hozzáférését. Sérelmezte továbbá, hogy iratellenesen került megállapításra az, hogy **tanú neve11** soha nem találkozott **tanú neve13**sal, mint ahogyan az is, hogy **tanú neve11** soha nem járt **ország nevében**.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a Be. 81. § (1) bekezdés b) pontjának sérelmével járt el, amikor kérdéseket intézett I.rendű vádlott neve vádlotthoz azzal kapcsolatban, hogy milyen jellegű kommunikációt folytatott a védőjével.

Kifogásolta továbbá, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékként értékelt olyan terhelő tartalmú bizonyítékokat is, amelyek egyrészt nem lettek a tárgyalás anyagává téve, másrészt amelyekre vonatkozóan az ügyész semmilyen indítványt nem terjesztett elő. Hivatkozása szerint az ítéletben több olyan személy vallomása vagy nyilatkozata is szerepel bizonyítékként, akiknek a neve a tárgyalás során el sem hangzott. Az ilyen jellegű eljárásból álláspontja szerint a bíró elfogultságára lehet következtetést levonni.

A fellebbezési nyilvános ülésen a védő sérelmezte azt is, hogy az elsőfokú bíróság I.rendű vádlott neve vádlott vallomástételét követően elmulasztotta az érintett tanúk visszaidézését az ellentmondások tisztázása érdekében. Hivatkozott továbbá arra is, hogy az elsőfokú bíróság alap nélkül értékelte súlyosító körülményként azt, hogy I.rendű vádlott neve vádlott fondorlatos, határokon átnyúló bűncselekményt követett el, hiszen az eljárás tárgyát nem ilyen jellegű bűncselekmény képezte.

Összességében elsődlegesen a törvényszék ítéletének hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítására, másodlagosan a cselekmény eltérő minősítésére és jelentősen enyhébb büntetés kiszabására tett indítványt azzal, hogy az ítélet tábla I.rendű vádlott neve vádlott bűnösségét csupán a tényállás I/a. pontjában írt cselekmény cégeladásig terjedő időszakára nézve állapítsa meg.

A másodfokú bíróság a Be. 348. § (1) bekezdése alapján eljárva az első fokú ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt felülbírált, és azt állapította meg, hogy a törvényszék hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértést nem vétett. Az elsőfokú bíróság által megvalósított, a következőkben kifejtendő eljárási szabálysértések nem voltak olyan súlyúak, hogy akadályát képeznék az ítélet érdemi felülbírálatának.

A másodfokú bíróság a rendelkezésre álló iratokban nem észlelt az eljáró tanács tagjai, illetve a tanács elnöke vonatkozásában kizárást megalapozó okot, vagy olyan körülményt, amelyből az elfogultságra lehetne következtetni. Ilyen megállapítást a törvényszék által vétett eljárási szabálysértések sem alapoznak meg.

Osztotta a másodfokú bíróság a védelem azon kifogását, amely szerint az elsőfokú bíróság az ítélet meghozatala során olyan bizonyítékokat is figyelembe vett, amelyek nem lettek az eljárási szabályoknak megfelelően a tárgyalás anyagává téve.

A 2017. március 23. napján megtartott tárgyalási napról készült 35. számú tárgyalási jegyzőkönyv

szerint a tanács elnöke ismertette a nyomozati iratokat teljes terjedelemben, és felhívta a jelenlévők figyelmét, hogy arra történő indítvány esetén részletesebb ismertetést tesz. Ezt követően került sor ezen a tárgyalási napon, majd a 2017. május 9. napján megtartott tárgyalási napon (44. jegyzőkönyv) további, konkrétan meghatározott iratok ismertetésére. A nyomozati iratok ismertetésére vonatkozó megállapítás a tárgyalási jegyzetben is azonos módon szerepel. A védő a bírósághoz 2017. május 2. napján érkezett beadványában a 35. számú jegyzőkönyv kijavítását kérte több ponton is, azonban ezen beadványában nem vitatta a jegyzőkönyv nyomozati iratok ismertetésére vonatkozó megállapítását.

A jegyzőkönyvhöz csatolt hangfelvételtől megállapíthatóan azonban az elsőfokú bíróság tanácsának elnöke ténylegesen mindössze a nyomozati iratok I. kötetében található iratjegyzéket ismertette, ahol több esetben egyetlen címszóval több száz oldalnyi bizonyítékot jelöltek meg, pld. „nyomozati iratok 804-1235. oldal **jogi személy neve**4 Kft. 2013. június 30-tól 2014. április 24. között végzett bevételek utólagos vizsgálatának jegyzőkönyvei, megállapításai, 1236-1706. lapszámig **jogi személy neve**5 Kft. 2013. február 27-től 2015. január 26. között végzett bevételek utólagos vizsgálatának jegyzőkönyvei, nyomozati iratok 1707-2201. **jogi személy neve**5 Kft. 2010-2012. évi bevételeinek utólagos ellenőrzéseivel kapcsolatos jegyzőkönyvek."

A Be. 301. § (1) bekezdése alapján a tanács elnöke rendelkezik az okiratok és a bizonyítás eszközeként szolgáló iratok ismertetéséről a tárgyaláson. A tanács elnöke, az ügyész, a védő, vagy a vádlott **indítványára** elrendelheti, hogy az okirat ismertetése helyett a lényegének megjelölésére kerüljön sor. A Be. 301. § (3) bekezdése alapján a tanács elnöke, az ügyész, a védő, vagy a vádlott indítványára elrendelheti, hogy az okirat ismertetése helyett a felolvasására kerüljön sor.

A fenti rendelkezésekből megállapíthatóan, fő szabály szerint a tanács elnöke a bizonyítási eszközként szolgáló iratok ismertetéséről rendelkezik, amely kevesebb, mint azok felolvasása, azonban bővebb körű, mint az ügyész, a vádlott, vagy a védő indítványára elrendelhető okiratok lényegének a megjelölése.

A tárgyalási jegyzőkönyvből megállapíthatóan sem az ügyész, sem a vádlott, sem a védő részéről nem került előterjesztésre olyan indítvány, hogy az elsőfokú bíróság az iratok ismertetése helyett csupán jelölje meg azok lényegét. Ugyanakkor valamely nyomozati irathoz csatolt iratjegyzék vagy tartalomjegyzék felolvasása egyébként sem tekinthető az iratok lényegének megjelölésével egyenértékűnek. Jelen esetben ugyanis - ahogyan arra a védő a fellebbezési nyilvános ülésen is utalt - az iratoknak olyan sommás, összevont megjelölése hangzott csupán el, amely még arra sem volt alkalmas, hogy a védelem beazonosítsa, hogy mely személyek nyilatkozatát tartalmazzák az adott - időnként több száz oldalnyi - iratrészek.

Ebből következően, bár a 35. számú tárgyalási jegyzőkönyv azt tartalmazza, hogy az elsőfokú bíróság teljes terjedelemben ismertette a nyomozati iratokat, a tanács elnöke által ténylegesen végrehajtott eljárási cselekmény nem felel meg semmilyen iratismertetésnek.

Figyelemmel arra, hogy mind a tárgyalás korábbi szakaszában, mind a 2017. március 23. napján tartott tárgyalás későbbi szakaszában, illetőleg a 2017. május 9. napján tartott tárgyalási napon további, immár az eljárási szabályoknak is megfelelő iratismertetésre, illetőleg iratok felolvasására is sor került, így a törvényszék által az ítéletben értékelt bizonyítékok egy része - pl. jegyzőkönyvek, a banki iratok, szerződések - az eljárási szabályoknak megfelelően a tárgyalás anyagává lett téve. Erre tekintettel a másodfokú bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy az eljárási szabályok megtartása mellett ismertetett bizonyítékok, illetőleg az elsőfokú bíróság által beszerzett egyéb bizonyítékok elegendőek voltak-e a tényállás megalapozottságához.

Ezen vizsgálat során az ítéletábrának figyelemmel kellett lennie arra is, hogy a másodfokú bíróság álláspontja szerint a vádlott bűnösségét alátámasztó, esetleges további bizonyítékok fellebbezési eljárás során történő ismertetésére az ítéletábrának nem volt lehetősége. A Be. 4. § (1) bekezdése alapján ugyanis a vád bizonyítása a vádlót terheli, a Be. 75. § (1) bekezdése alapján pedig ha az ügyész nem indítványozza, a bíróság nem köteles a vádat alátámasztó bizonyítási eszközök beszerzésére és megvizsgálására. Az első fokú bírósági eljárásban az ügyész jelen volt, azonban nem terjesztett elő indítványt arra vonatkozóan, hogy a védelem által sérelmezett bizonyítékokat az elsőfokú bíróság az eljárási szabályoknak megfelelően tegye a tárgyalás anyagává. Ebből következően a másodfokú bíróság a ténylegesen tárgyalás anyagává nem tett bizonyítékokat a bizonyítékok köréből mellőzte a Be. 78. § (4) bekezdés 2. fordulata alapján.

Észlelte az ítéletábra, hogy eljárási szabálysértést vétett az elsőfokú bíróság **tanú neve14** tanú nyomozás során tett vallomásának felolvasásával is. A Be. 296. § (2) bekezdése szerint a tanács elnöke a tanúnak a nyomozás során tett vallomását két esetben olvashatja fel. Így az ügyésznek a vádiratban tett indítványára, ha a tanú kihallgatását a Be. 285. § (1) bekezdése alapján sem indítványozzák, és a tanú tárgyaláson történő kihallgatását a bíróság sem tartja szükségesnek, avagy az ügyész tárgyaláson tett indítványára, amennyiben a tanú vallomása szükséges a bizonyításhoz, de a személyes megjelenése a tárgyaláson nem indokolt, avagy az aránytalan nehézséggel járna, vagy nem lehetséges, és a tanú tárgyaláson történő kihallgatását a bíróság, a vádlott és a védő sem tartja szükségesnek. Az iratokból megállapíthatóan **tanú neve14** vallomását az elsőfokú bíróság tanácsának elnöke védői indítványra olvasta fel, azonban az ügyész ilyen tartalmú indítványt nem terjesztett elő. Ezért a tanú vallomásának felolvasására törvényes alap nélkül került sor. Erre figyelemmel az ítéletábra **tanú neve14** tanú nyomozás során tett vallomását is kirekesztette a bizonyítékok köréből a Be. 78. § (4) bekezdés 2. fordulata alapján..

A fent kifejtett indokok alapján kirekesztendő bizonyítékok - **tanú neve9, tanú neve4, tanú neve3, tanú neve14, tanú neve5, tanú neve10** vallomásai és nyilatkozatai, az **jogi személy neve1**, az **jogi személy neve6** és **tanú neve6** vonatkozásában beszerzett nyilatkozatok - figyelmen kívül hagyása mellett, a rendelkezésre álló és a törvényszék által értékelt további bizonyítékok azonban önmagukban is elegendőek a megalapozott tényállás megállapításához.

A védő hangfelvétellel kapcsolatos észrevételével kapcsolatban a másodfokú bíróság a következőket állapította meg. A Be. 252. § (2) bekezdése szerint a bíróság elrendelheti az eljárás egészének vagy egy részének gyorsírással történő feljegyzését, kép- vagy hangfelvevő eszközzel, vagy más berendezéssel történő rögzítését. A bíróság ezt elrendelheti az ügyész, a vádlott, a védő vagy a sértett indítványára, feltéve, hogy kellő időben terjesztették elő, és a vádlott, a védő vagy a sértett az indítványával egyidejűleg a költséget is előlegezi. Az iratokból megállapíthatóan a 2017. március 23. napján megtartott bírósági tárgyalás hangfelvevővel való rögzítése a védői indítványnak helyt adva történt meg. A Be. 70/B. § (1) bekezdése szerint az eljárás során keletkezett iratról - ide értve a bíróság, az ügyész és a nyomozóhatóság által beszerzett, illetőleg a büntetőeljárásban résztvevő személyek által benyújtott, valamint csatolt iratot is - az a bíróság, ügyész, illetőleg nyomozóhatóság, amely előtt az eljárás folyamatban van, a büntetőeljárásban résztvevő személyek kérelmére a (2)-(7) bekezdés szerint legkésőbb a kérelem előterjesztésétől számított nyolc napon belül másolatot ad ki.

A bírósági eljárásban a másolat elkészítésének részletes szabályait a bírósági ügyvitel szabályairól szóló 14/2002. (VIII. 1.) IM rendelet (továbbiakban Bűsz.) tartalmazza. A Bűsz. 14. § (1) bekezdése szerint a kép- vagy hangfelvételtől, a képet és hangot egyidejűleg tartalmazó felvételtől készített

másolat kiadására a 13. §-ban foglalt rendelkezések megfelelően irányadók. A Bűsz. 13. § (1) bekezdése szerint a külön jogszabályban megjelölt azon személyek, akik az ügyben iratbetekintési joggal rendelkeznek, az ügy iratairól kivéve, ha az iratról másolat adását jogszabály kizárja, hiteles, vagy nem hiteles másolatot kaphatnak. Ebből következően tehát a tárgyalásról indítványra készített hangfelvétel a Bűsz. rendelkezései szerint az okiratokkal esik egy tekintet alá.

Az iratokból megállapíthatóan a védő a bírósághoz 2017. január 13. napján érkezett beadványában (15. számú utóirat) indítványt terjesztett elő a további tárgyalásokról való hangfelvétel készítésére, és azokból egy példány biztosítására (tartalmilag tehát a másolat kiadására). Az elsőfokú bíróság a felvételek másolatát a védelemnek nem adta ki, és a másolat kiadásának megtagadásáról sem hozott határozatot a Be. 70/B. § (8) bekezdésében foglalt rendelkezés ellenére. Ezáltal a hangfelvétel kiadásával kapcsolatosan a védő által hivatkozott eljárási szabálysértés részben megtörtént.

Nem osztotta az ítéletábra a védelemnek azt az álláspontját, amely szerint eljárási szabálysértést valósított meg az elsőfokú bíróság azáltal is, hogy a 2016. december 12. napján tartott tárgyalásról a saját későbbi munkáját megkönnyítendő készített hangfelvételtől nem biztosított részére másolatot. A 2016. december 12. napján megtartott tárgyalásról felvett 13. számú jegyzőkönyv szerint „a jegyzőkönyv jegyzeteléssel készül, és az elkészült jegyzőkönyv 8 nap elteltével tekinthető meg a bíróság büntető irodáján”. A tárgyalási jegyzőkönyv semmilyen utalást nem tartalmaz a jegyzőkönyv anyagának hangfelvétel útján történő rögzítéséről, a tárgyalás megkezdését megelőzően erre vonatkozóan indítvány sem került előterjesztésre. Így tehát ezen tárgyalási napról nem készült olyan hangfelvétel, amely a 2017. március 23. napján megtartott tárgyalásról készült hangfelvétellel azonos tekintet alá esne. A bíróság későbbi munkáját megkönnyítendő készített felvétel nem képezi az irat részét (ahogyan a bíró által az ügyről készített jegyzetek sem), így arról másolat sem adható ki. Megjegyzi az ítéletábra, hogy az elsőfokú bíróság ezzel összefüggésben is elmulasztotta a - fellebbezhető - határozat hozatalát a másolat kiadásának megtagadásáról.

A hangfelvétellel kapcsolatos eljárási szabálysértés azonban az ügy érdemére nem hatott ki.

Nem osztotta a másodfokú bíróság a védelemnek azt az álláspontját, amely szerint eljárási szabályt sértett az elsőfokú bíróság, amikor I.rendű vádlott neve vádlottat nyilatkoztatta arra vonatkozóan, hogy milyen jellegű felvilágosítást kapott a váddal kapcsolatban a védőjétől. A Be. 81. § (1) bekezdés b) pontja alapján nem hallgatható ki tanúként a védő arról, amiről mint védő szerzett tudomást, vagy amit a terhelttel védői minőségben közölt. A terheltre vonatkozóan azonban a büntetőeljárásról szóló törvény nem tartalmaz ilyen jellegű korlátozást, így az ilyen jellegű kérdés terhelt részére történő feltevése nem jelenti az eljárási szabályok megsértését, hiszen a terheltet egyébként is megilleti a vallomásmegtagadási jog, illetve nincs igazmondási kötelezettsége.

Osztotta a másodfokú bíróság a védelemnek azt a kifogását, amely szerint tévesen hivatkozott az első fokú ítélet arra, hogy az eljárás résztvevői részéről nem érkezett indítvány 2017. január 30. napjáig a dr. **tanú neve**12 és dr. ... tanúk számára felteendő kérdéssel kapcsolatban (ítélet 30. oldal 3. bekezdés), hiszen a bíróságra 2017. január 13. napján érkezett védői beadvány (15. számú utóirat) tartalmaz kérdéseket a tanúk vonatkozásában. Megjegyzi ezzel kapcsolatban a másodfokú bíróság, hogy a védelem által feltenni indítványozott egyik kérdés más megfogalmazásban feltételre került, hiszen a szerződéskötés körülményeire vonatkozóan a bíróság számos kérdést intézett a tanúkhöz. A feltenni indítványozott egyéb kérdések (az okiratban szereplő pénzátadás előttük történt-e, bármelyik fél állt-e befolyásolás alatt, illetőleg a felek együttesen jelen voltak-e, mint ahogyan azt az okirat tartalmazza) vonatkozásában pedig a tanúktól nem volt várható eltérő tényállás megállapítását lehetővé tevő tartalmú nyilatkozat, hiszen ezáltal önmagukat vádolták volna

bűncselekmény elkövetésével.

A törvényszéknek azonban az az iratellenes megállapítása, hogy a tanúkhöz kérdések feltevését nem indítványozták, nevezett tanúk írásbeli vallomásának törvényességét, illetőleg az abból levont következtetések helyességét nem befolyásolta.

A másodfokú bíróság megítélése szerint annak ellenére, hogy a már hivatkozottak alapján az eljárási szabálysértések megsértéséből kifolyólag nagyobb számú bizonyíték kirekesztésre került, a figyelembe vehető bizonyítékok alapján a tényállás még így is megalapozottnak bizonyult. A tényállás I/a. pontjával kapcsolatban, ahogyan arra a törvényszék is utalt az ítélet 24. oldalán, I.rendű vádlott neve vádlott részbeni beismerő vallomásán túlmenően a megállapított tényállást alátámasztják a tárgyaláson szabályszerűen ismertetett banki adatok, illetőleg **tanú neve11** tanú vallomása is.

Megjegyzi az ítélet tábla, hogy alaptalanul hivatkozott a védő fellebbezésének indokolásában arra, hogy iratellenesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy **tanú neve11** tanú soha nem járt **ország nevében**, hiszen a 2016. december 12. napján megtartott tárgyaláson maga **tanú neve11** tanú kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy nem volt **ország nevében** (13. számú jegyzőkönyv 14. oldal 1. bekezdés).

A tényállás I/a. és I/b. pontjával kapcsolatban egyaránt helyesen jutott arra a következtetésre az elsőfokú bíróság, hogy a cégek könyvelését végző **tanú neve13** tanúvallomása is I.rendű vádlott neve vádlott bűnösségét támasztja alá, és ezzel összefüggésben nem osztotta a védelemnek azt az álláspontját sem, amely szerint iratellenesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy I.rendű vádlott neve vádlott tartotta a kapcsolatot **tanú neve13** tanúval. A 2016. december 12. napján megtartott bírósági tárgyaláson ugyanis **tanú neve13** tanú olyan nyilatkozatot tett, amely szerint I.rendű vádlott nevetől vette át az anyagot és neki is adta vissza (13. számú jegyzőkönyv 22. oldal 3. bekezdése), míg a **tanú neve14** által az irodába vitt iratokkal kapcsolatban **tanú neve13** tanú úgy nyilatkozott, hogy **tanú neve14** is vitt anyagokat, volt több cég, amivel kapcsolatban hozott könyvelési iratokat, azonban nem tudja, hogy melyik céghez kapcsolódik (13. számú jegyzőkönyv 17. oldal 2. bekezdés).

Az elsőfokú bíróság az I/b. tényállási ponttal kapcsolatban I.rendű vádlott neve vádlott bűnösségét - a vádlott tagadását elvetve - **tanú neve11** tanú vallomására, illetve a bankszámla forgalmi adataira, a vádlott közreműködésével létrejött keretszerződésre és arra a körülményre alapította, hogy I.rendű vádlott neve vádlott az általa hivatkozott cégeladást követően még a cég nevére számlatömböt vásárolt. Mindezekből következően az elsőfokú bíróság a törvényesen felhasználható bizonyítékok alapján is eleget tett minimális mértékben a tényállás felderítési feladatának, és ennek keretében a vád tárgyát képező releváns tényekre az elbíráláshoz szükséges körben és mélységben a bizonyítékok rendelkezésre állnak. Megfelelő indokát adta a törvényszék annak is, hogy a védelem által előterjesztett bizonyítási indítványokat miért utasította el, illetve a védelem által felkért **szakértő neve1** szakértőként történő bevonását miért nem tartotta indokoltnak. Az ezekkel kapcsolatban kifejtett indokokkal a másodfokú bíróság is egyetértett.

Az elsőfokú bíróság tehát még a bizonyítékok egy részének kirekesztésére is fegyelemmel a bizonyítási eljárást a tényállás megállapításához minimálisan szükséges körben és mélységben felvette. A kirekesztésre nem került bizonyítékokat összességében és külön-külön is mérlegelési körébe vonva megfelelő, logikus és okszerű indokát adta annak, hogy I.rendű vádlott neve vádlott védekezését miért vetette el.

A Be. 78. § (3) bekezdése szerint a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli, és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg. Megalapozott tényállás esetén a másodfokú eljárásban nincs törvényes lehetőség a bizonyítékok eltérő mérlegelésére, éppen ezért a vádlott felmentését vagy bűnösségének szűkebb körben való megállapítását és eltérő minősítést célzó fellebbezés, amely lényegét tekintve a bizonyítékok mérlegelését támadta, eredményre nem vezethetett.

Az ítélet tábla az iratok egybehangzó adataira figyelemmel a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontja alapján az elsőfokú bíróság ítéletének tényállását az alábbiak szerint kiegészítette, illetőleg helyesbítette:

I.rendű vádlott neve vádlott cukorbetegségben és magas vérnyomásban szenved.

A tényállás I/a. pontjában írt **jogi személy neve2** Kft. bejegyzésére **2010.** április 13. napján került sor.

A **jogi személy neve2** Kft. jogutódját, a **jogi személy neve5** Kft.-t 2015.október 27. napján törölték.

Az adóbevallást az adózásra kötelezett cég székhelye szerinti adóhatóságnál kellett benyújtani, mely 2012. szeptember 10. napjáig **székhely neve1**, ezt követően pedig **székhely neve2** volt.

A 7. oldal 1. bekezdésében talált táblázatot kiegészítette akként, hogy az elszámolandó áfa összege 2012. december 1. és 2012. december 31. napja között 13.404.000-Ft volt.

Az ítélet 29. oldalának 5. bekezdését a tényállás I/a. pontjába utalta.

A tényállás I/b. pontjában írt **jogi személy neve6** Kft. jogutódja a **jogi személy neve7** Kft. törlésére 2015. július 29. napján sor került.

Az ítélet 16. oldalának utolsó bekezdésében található jogszabályi hivatkozásokat a jogi indoklásba utalta.

A fenti helyesbítéssel és kiegészítésekkel együtt a törvényszék megalapozott tényállást állapított meg, amelyet az ítélet tábla a felülbírálata alapjául elfogadott.

A megalapozott tényállás alapján okszerűen következtetett az elsőfokú bíróság I.rendű vádlott neve vádlott bűnösségére, és az általa elkövetett bűncselekményeket túlnyomórészt a törvénynek megfelelően minősítette.

Az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor a cselekmények elkövetésekor hatályban volt 1978. évi IV. törvény 2.§-a alapján vizsgálta, hogy a cselekmény elkövetése vagy elbírálása idején hatályos büntető törvény tartalmaz-e kedvezőbb rendelkezéseket I.rendű vádlott neve vádlottra nézve, és ezzel összefüggésben helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a cselekmény elbírálásakor hatályos büntető törvény tesz lehetővé kedvezőbb elbírálást. A törvénynek megfelelően minősítette az elsőfokú bíróság I.rendű vádlott neve vádlott költségvetést károsító cselekményét azzal, hogy az elsőfokú bíróság a bűncselekmény megnevezése során nem a Kúria BKv. 61. számú véleménye 3. a) pontjának megfelelően járt el, amely szerint a bűncselekmény azonos büntetési tétellel fenyegetett alakzataira a fordulat megjelölésével kell utalni. Erre figyelemmel az ítélet tábla a költségvetést károsító bűncselekmény jogszabályi alapját pontosította.

A törvényszék költségvetési csalással kapcsolatos jogi indokolása több ponton helyesbítésre, illetőleg kiegészítésre szorult. Az elkövetéskor hatályos 1978. évi IV. törvény 310. §-a szerint a bűncselekmény megnevezése költségvetési csalás, ahogyan a hatályos Btk. (2012. évi C. törvény) 396. §-a szerinti bűncselekményé is. Erre figyelemmel a másodfokú bíróság az ítélet 34. oldalának utolsó bekezdéséből, 35. oldalának utolsó bekezdéséből az adócsalásra történő utalást mellőzte. Mellőzte továbbá az ítélet 32. oldalának második bekezdéséből az adó behajtásának késleltetésére vagy megakadályozására vonatkozó megállapítást, mivel a költségvetési csalásnak az nem elkövetési magatartása.

Mellőzte az ítélet tábla a 33. oldal 2. és 3. bekezdésében található és a 35. oldal 3. bekezdésének a költségvetésből származó pénzeszközöknek a jóváhagyott céltól eltérő felhasználására vonatkozó okfejtését is mint jelen ügyben relevanciával nem bírót.

A másodfokú bíróság a 35. oldal utolsó előtti bekezdését kiegészítette azzal, hogy I. rendű vádlott neve vádlott 2012. szeptember 10. napját követően közvetett tettesként valósította meg a terhére rótt bűncselekményt. I. rendű vádlott neve vádlott ugyanis a két kft. papíron történő értékesítését követően változatlanul irányította mindkét cég gazdasági tevékenységét, amelyről a cég bejegyzett ügyvezetőjének, **tanú neve11** tanúnak nem volt tudomása.

Ami a I. rendű vádlott neve vádlott terhére megállapított magánokirat hamisítás vétségét illeti, ahogyan arra az ügyészi átirat is hivatkozott, az elsőfokú bíróság tévesen, az 1978. évi IV. törvény fogalomrendszerét használta a bűncselekmény megnevezése során, hiszen a Btk. 345. §-ában meghatározott bűncselekmény megnevezése hamis magánokirat felhasználása. Osztotta az ítélet tábla az ügyészség azon álláspontját is, amely szerint tévesen minősítette a törvényszék egy rendbelinek a I. rendű vádlott neve vádlott által elkövetett közbizalom elleni bűncselekményt, hiszen az általa megállapított irányadó tényállás szerint kettő céghez kapcsolódóan - azaz kettő jogviszonyban - került sor valótlan tartalmú bevallások benyújtására, s így I. rendű vádlott neve vádlott 2 rendbeli közbizalom elleni bűncselekményt valósított meg.

Ugyanakkor nem osztotta az ítélet tábla a fellebbviteli főügyészségnek azon álláspontját, amely szerint mindkét hamis magánokirat felhasználása folytatólagosan lett elkövetve, hiszen az irányadó tényállás szerint a **jogi személy neve6** Kft., illetőleg a jogutódja, a **jogi személy neve7** Kft. vonatkozásában csupán egy alkalommal került sor valótlan tartalmú bevallás benyújtására (I/b. tényállási pont). Így csupán a tényállás I/a. pontjában írt közbizalom elleni bűncselekmény minősül a Btk. 6. § (2) bekezdése szerint folytatólagosan elkövetettnek. A másodfokú bíróság erre figyelemmel a folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségének minősített cselekményt 2 rb. - egy esetben folytatólagosan elkövetett - hamis magánokirat felhasználása vétségének minősítette.

Az ítélet tábla a jogszabályi hivatkozásokat kiegészítette a költségvetést károsító bűncselekmény értékhatárával kapcsolatban a Btk. 459. § (6) bekezdés d) pontjával, az üzletszerű elkövetés tekintetében a Btk. 459. § (1) bekezdés 28. pontjával, valamint a fent hivatkozott közvetett tettességgel kapcsolatban a Btk. 13. § (2) bekezdésével.

I. rendű vádlott neve vádlott költségvetést károsító bűncselekményével kapcsolatban a jogi indokolást kiegészíti az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény 2. § a) pontjára, 19. § a) pontjára, 55. § (1) bekezdésére, 56. §-ára, 65. §-ára, 63. § (1) bekezdésére, 72. §-ára, és a 143. § (1) bekezdésére történő hivatkozással, az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 27.

§ (1) bekezdésére történő hivatkozással is.

Észlelte az ítélőtábla, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének meghozatala óta változás következett be az adózással kapcsolatos jogszabályokban, s így vizsgálni kellett, hogy a 2018. január 1. napjától hatályos, az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény fenntartja-e a korábbi büntetőjogi védelmet. Az 1/1999. BJE határozat szerint ugyanis ha a Btk. Különös Részeinek valamely rendelkezése ún. keretdispozíció, és az annak keretét kitöltő jogszabályi rendelkezésekben a bűncselekmény elkövetése után olyan változás következik be, amely a kötelezettség megszüntetésével, vagy a tilalom feloldásával az addigi büntetőjogi védelmet megszünteti, e változás - a meghatározott időre szóló jogszabályok kivételével - az 1978. évi IV. törvény 2. § második mondatára figyelemmel az elbíráláskor hatályban lévő büntetőjogi szabályozás visszaható hatályú alkalmazását alapozza meg. Ezzel kapcsolatban a másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy a 2018. január 1. napjától hatályos, az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény 27. §., 28. §., 49. §., 58. §., 59. §-a alapján a büntetőjogi védelem továbbra is fennáll.

A büntetés kiszabása során irányadó körülményeket vizsgálva az ítélőtábla azokat az alábbiak szerint kiegészítette, illetőleg helyesbítette:

További enyhítő körülményként vette figyelembe a másodfokú bíróság azt, hogy I.rendű vádlott neve vádlott cukorbetegségben és magas vérnyomásban szenved, a tényállás I/a. pontjában írt cselekménnyel kapcsolatos részbeni beismerő vallomást, és a bűncselekmény elkövetése óta eltelt időt nem kisebb súllyal, hanem nyomatékos enyhítő körülményként értékelte.

Mellőzte az ítélőtábla a fondorlatos, és határokon átnyúló elkövetés súlyosító körülményként történő figyelembe vételét, hiszen az irányadó tényállás ennek megállapítására nem ad alapot.

Nem osztotta a másodfokú bíróság az ügyészségnek azt az álláspontját, amely szerint további súlyosító körülményként értékelendő a többszörös halmazat a megváltoztatott minősítésre figyelemmel, hiszen az eltérő minősítés jelen esetben a büntetési tételkeretet is befolyásolta. A Btk. 81. § (1) bekezdése szerint bűnhalmazat esetén egy büntetést kell kiszabni, a 81. § (2) bekezdésében foglaltak szerint oly módon, hogy a büntetési tételek közül a legsúlyosabb alapulvételével kell kiszabni. A 81. § (3) bekezdése szerint, ha a bűnhalmazatban lévő bűncselekmények közül legalább kettő határozott ideig tartó szabadságvesztéssel büntetendő, a büntetési tétel felső határa a legmagasabb büntetési tétel felével emelkedik, de nem érheti el az egyes bűncselekményekre megállapított büntetési tételek felső határának együttes tartamát. Ezen utóbbi rendelkezésből fakadóan az elsőfokú bíróság által alkalmazott minősítés megváltoztatásából az is következik, hogy a büntetési tételkeret immár nem öt évtől tizenegy évet el nem érő, hanem öt évtől tizenkettő évet el nem érő szabadságvesztésig terjed.

Erre figyelemmel I.rendű vádlott neve vádlott esetében a büntetés kiszabása során irányadó középérték 8 év 6 hónap. Megjegyzi az ítélőtábla, hogy az elsőfokú bíróság a saját minősítéséhez képest is tévesen hivatkozott az ítélet 37. oldalának 1. bekezdésében a középértékhez képest alkalmazott eltérés nagyságára, az a saját álláspontja szerint 4 év volt.

Az ítélőtábla álláspontja szerint a bűnösségi körülmények fenti kiegészítése és helyesbítése mellett sem indokolt I.rendű vádlott neve vádlott vonatkozásában a törvényi minimumot el nem érő mértékű szabadságvesztés büntetés kiszabása. Megjegyzi ezzel kapcsolatban a másodfokú bíróság azt is, hogy a törvényt ítéletében elmulasztotta az ún. enyhítő szakaszra, azaz a Btk. 82. § (1)

bekezdésére és (2) bekezdés b) pontjára történő hivatkozást.

Az enyhítő körülmények túlsúlyára figyelemmel helyesen jutott a törvényszék arra az álláspontra, hogy I.rendű vádlott neve vádlott esetében indokolt az ún. középértéktől a vádlott javára való nagyobb mértékű eltérés, azonban figyelemmel a bűncselekmény jellegére, illetve a bűncselekmények többszörös halmazatára, nem indokolt a vádlott vonatkozásában az enyhítő szakasz alkalmazása. Ezért az ítélet tábla a szabadságvesztés tartamát a törvényi minimumra súlyosította. Erre figyelemmel a másodfokú bíróság a kiszabott szabadságvesztés enyhítését célzó fellebbezéseket nem találta alaposnak.

Az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy I.rendű vádlott neve vádlott méltatlan arra, hogy részt vegyen a közügyek gyakorlásában. Helyesen és arányos időtartamban rendelkezett a közügyektől eltiltásról és helyes volt a gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltás alkalmazása is azzal, hogy az ítélet rendelkező része és indokolása mind a közügyektől eltiltás, mind a foglalkozástól eltiltás esetében az eltiltás tartamát illetően eltérően adatot tartalmaz (az ítélet 1. és 37. oldal). A Kúria BKv. 61. számú vélemény 6. a) pontja szerint a határozat rendelkező részét a kihirdetése előtt írásba kell foglalni, és a tanács minden tagja aláírja. Ha a kihirdetés során felolvasott rendelkező rész, illetve az írásba foglalt határozat szerinti rendelkező rész eltér egymástól, a kihirdetett rendelkező rész az irányadó. Ezen rendelkezésből következően amennyiben az ítélet rendelkező része, illetőleg indokolása tér el egymástól, úgy a felülbírálat alapját a rendelkező részben foglaltak képezik. Az elsőfokú bíróság I.rendű vádlott neve vádlott esetében indokoltan és arányos tartamban alkalmazta a gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól való eltiltást, azonban a jogszabályi alapja körében szükségtelenül hivatkozott a Btk. 52. § (1) bekezdés tekintetében az a) pontra, ezért az ítélet tábla azt mellőzte. Az ítélet tábla nem tartotta indokoltnak a közügyektől eltiltás és a foglalkozástól eltiltás tartamának súlyosítását.

Észlelte a másodfokú bíróság, hogy a törvényszék tévesen alkalmazott vagyonek Kobzást I.rendű vádlott neve vádlottal szemben, hiszen az általa megállapított, irányadó tényállás nem tartalmaz arra vonatkozó megállapítást, hogy a bűncselekmény elkövetéssel összefüggésben I.rendű vádlott neve vádlott gazdagodott. A törvényszék által is idézett, ám nem megfelelően alkalmazott, a Kúria BKv. 95. számú véleménye szerint a vagyonek Kobzást, ha a vagyonnal nem az elkövető, hanem a gazdálkodó szervezet gazdagodott, az utóbbival szemben kell elrendelni. Jelen esetben az irányadó tényállás szerint mind a **jogi személy neve** 5 Kft., mind a **jogi személy neve** 7 Kft. törlésre került, így már nem léteznek azok a gazdálkodó szervezetek, akikkel szemben a vagyonek Kobzás alkalmazható lenne. A tényállás pedig nem tartalmaz arra vonatkozó megállapítást, hogy I.rendű vádlott neve gazdagodott volna a bűncselekmény elkövetésével összefüggésben, így vele szemben nincs helye a Btk. 74. § (1) bekezdés a) pontjára történő hivatkozással a vagyonek Kobzás alkalmazásának. Erre figyelemmel az ítélet tábla a I.rendű vádlott neve vádlottal szembeni vagyonek Kobzásra vonatkozó rendelkezést mellőzte.

Az elsőfokú bíróság egyéb rendelkezései törvényesek voltak.

A kifejtettekből következik, hogy a másodfokú bíróság a hatályon kívül helyezés, felmentés és enyhítés érdekében bejelentett fellebbezéseket alaptalannak, a súlyosítás érdekében bejelentett fellebbezést alaposnak ítélte, és az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 372. § (1) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta, míg egyebekben azt a Be. 371. § (1) bekezdése alapján helyben hagyta azzal, hogy a költségvetést károsító bűncselekmény jogszabályi alapját helyesbítette.

Észlelte a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú eljárás során felmerült, I.rendű vádlott neve vádlott által fizetendő bűnügyi költség számítása során számolási hibát vétett az elsőfokú bíróság, ezért a vádlott által fizetendő bűnügyi költség összegét helyesbítette.

Az ítélet elleni fellebbezési jog kizárása a Be. 386. §-án alapul.

Szeged, 2018. június 28. napján

Dr. Mezőlaki Erik
a tanács elnöke

. Nagy Erzsébet
előadó bíró

. Halász Edina
bíró

A Szegedi Ítéltábla Bf.536/2017/8. számú ítélete és a Gyulai Törvényszék 13.B.394/2016/44. számú ítélete a jelen ítéletben foglalt változtatásokkal a mai napon **jogerős és végrehajtható.**

Szeged, 2018. június 28.

Dr. Mezőlaki Erik
a tanács elnöke